

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2554 din 26.06. 2015

La nr. 03/5929 din 10.06.2015

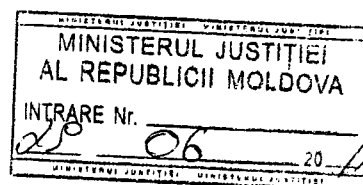
Ministerul Justiției

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă: potrivit textului – 6 (șase) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (nr.845/92, 1324/93, 1527/93, 146/94, 439/95, 837/96, 1134/97, Codul fiscal etc.)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul de lege are drept scop îmbunătățirea cadrului legal ce reglementează activitatea de întreprinzător prin eliminarea obligativității deținerii ștampilei de către persoana juridică și transformarea acesteia ca o condiție opțională. Aplicarea ștampilei va rămâne obligatorie pentru anumite categorii de entități, cum ar fi: autoritățile și instituțiile publice, agenții care activează în bază de licență, persoane care practică activitatea profesionistă.

Impactul pozitiv al aprobării acestor amendamente, potrivit autorului, constă în asigurarea dezvoltării eficiente și durabile a antreprenoriatului și contribuirea la evaluarea comerțului local și transfrontalier.

d. Suficiența argumentării. Intenția autorului de a introduce un nou concept în domeniul afacerilor, și anume excluderea normei cu privire la aplicarea ștampilei pe documente, în opinia noastră, nu este suficient analizat atât din punct de vedere teoretic, cât și din punct de vedere procedural.

Considerăm că argumentele susținute de autor în nota informativă sunt de ordin general care, de fapt, nu prevăd condițiile care au impus elaborarea conceptului dat. Astfel, la componenta „definirea problemei” nu s-au identificat deficiențele ce urmează a fi soluționate și nu s-au stabilit potențialele rezultate ale reglementării din partea statului. La elementul analitic nu au fost evaluate motivele apariției problemei și nu au fost estimată dimensiunea acesteia.

Făcând o analiză atât din punct de vedere teoretic, cât și din punct de vedere procedural, menționăm că aplicarea ștampilei este un instrument indispensabil la autentificarea

documentului, fapt care îi acordă statut de act juridic cu forță probantă în reglementarea relațiilor de întreprinzător, precum și cazul contestării anumitor decizii care contravin legislației în vigoare. Astfel, excluderea aplicării ștampilei în sfere care reglementează relațiile juridice în domeniul antrenoriatului (raporturi juridice legate de fabricarea, producția și executarea lucrărilor), vamal (legalizarea mărfurilor aprovizionate în magazinele duty-free), reglementarea contabilității (aplicarea ștampilei pe documente de casă, bancare și de decontare, datoriile financiare și comerciale) etc. vor afecta considerabil valabilitatea actului juridic, ceea ce va duce la deficiențe în procedură și la litigii. Prin urmare, ștampila este un element important la confirmarea valabilității/veridicității actului juridic în raporturile dintre agenții economici, motiv pentru care considerăm oportun de a analiza suplimentar eficiența actului de reglementare, pentru a putea da o apreciere obiectivă a oportunității adoptării proiectului în cauză.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prin proiect se promovează interesele agenților economici care urmează să aplice ștampila opțional. Însă, excluderea obligației date ar putea prejudicia interesul public general prin periclitarea securității raporturilor juridice, fapt pentru care propunem de analizat suplimentar eficiența actului de reglementare.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul efectuării expertizei anticorupție, proiectul a fost regăsit pe pagina web a autorului conform prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La Art.I pct.1 art.7 din proiect „Nici o întreprindere și nici un întreprinzător nu este obligat să dețină și să aplice ștampilă proprie pe înscrisuri de orice natură. În cazul în care legislația prevede necesitatea aplicării ștampilei întreprinderii sau întreprinzătorului, cerința se consideră îndeplinită dacă înscrisul este semnat de persoana împuternicită de întreprindere sau de către întreprinzător”.

Unele referințe generale vis-a-vis de oportunitatea excluderii aplicării ștampilei au fost expuse la capitolul „Evaluarea generală a proiectului”.

Suplimentar, reținem că norma propusă este una discreționară și coruptibilă, întrucât acordă persoanelor juridice opțiunea de a dispune de ștampilă numai în cazurile prevăzute de lege, fără a prevedea expres cazurile date și regimul juridic al „înscrisurilor de orice natură”. Lipsa acestor prevederi va duce la deficiențe în procesul de legalizare și autentificare a actelor juridice.

Astfel, menținem poziția potrivit căreia ștampila este un atribut important la fel ca semnătura în reglementarea raporturilor antreprenoriale și pentru identificarea persoanei juridice. În principiu, ștampila are o concludență net superioară în raport cu semnătura de mână. Semnăturile pot fi falsificate sau recunoscute de autor că nu le aparțin, în acest context aplicarea ștampilei pe document ar înlătura multe dubii și riscuri. Prin aplicarea ștampilei, persoana juridică își exprimă consimțământul sau voința. Ca drept exemplu, este cazul când în cadrul întreprinderii mai multe persoane au dreptul să emită acte, însă doar documentul cu ștampilă va confirma poziția oficială a întreprinderii.

Ca concluzie menționăm că inițiativă dată nu corespunde politicilor naționale în domeniul afacerilor. Eforturile instituției responsabile de elaborarea politicilor în domeniul dat trebuie să fie îndreptate spre

îmbunătățirea mediului de afaceri, sporirea investițiilor, creșterea exporturilor etc.

Recomandarea: Pentru a nu crea bariere birocratice în procesul reglementării relațiilor de antreprenariat, propunem de analizat suplimentar oportunitatea amendamentelor prin prisma riscurilor identificate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării

transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

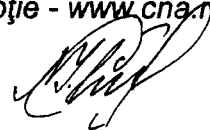
8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal al Direcției legislație și expertiză anticorupție
25 Iunie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (nr.845/92, 1324/93, 1527/93, 146/94, 439/95, 837/96, 1134/97, Codul fiscal etc.)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	La Art.I pct.1 art.7 din proiect „Nici o întreprindere și nici un întreprinzător nu este obligat să dețină și să aplice ștampilă proprie pe înscrisuri de orice natură. În cazul în care legislația prevede necesitatea aplicării ștampilei întreprinderii sau întreprinzătorului, cerința se consideră îndeplinită dacă înscrisul este semnat de persoana împuternicită de întreprindere sau de către întreprinzător”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Unele referințe generale vis-a-vis de oportunitatea excluderii aplicării ștampilei au fost expuse la capitolul „Evaluarea generală a proiectului”. Suplimentar, reținem că norma propusă este una discreționară și coruptibilă, întrucât acordă persoanelor juridice opțiunea de a dispune de ștampilă numai în cazurile prevăzute de lege, fără a prevedea expres cazurile date și regimul juridic al „înscrisurilor de orice natură”. Lipsa acestor prevederi va duce la deficiențe în procesul de legalizare și autentificare a actelor juridice. Astfel, menținem poziția potrivit căreia ștampila este un atribut important la fel ca semnătura în reglementarea raporturilor antreprenoriale și pentru identificarea persoanei juridice. În principiu, ștampila are o concludență net superioară în raport cu semnătura de mână. Semnăturile pot fi falsificate sau recunoscute de autor că nu le aparțin, în acest context aplicarea ștampilei pe document ar înlătura multe dubii și riscuri. Prin aplicarea ștampilei, persoana juridică își exprimă	Pentru a nu crea bariere birocratice în procesul reglementării relațiilor de antreprenoriat, propunem de analizat suplimentar oportunitatea amendamentelor prin prisma riscurilor identificate.

		<p>consimțământul sau voința. Ca drept exemplu, este cazul când în cadrul întreprinderii mai multe persoane au dreptul să emită acte, însă doar documentul cu ștampilă va confirma poziția oficială a întreprinderii.</p> <p>Ca concluzie menționăm că inițiativă dată nu corespunde politicilor naționale în domeniul afacerilor. Eforturile instituției responsabile de elaborarea politicilor în domeniul dat trebuie să fie îndreptate spre îmbunătățirea mediului de afaceri, sporirea investițiilor, creșterea exporturilor etc.</p>	
--	--	--	--